

Súd:	Najvyšší súd SR
Spisová značka:	3Tdo/27/2023
Identifikačné číslo spisu:	6718010289
Dátum vydania rozhodnutia:	12.03.2025
Meno a priezvisko:	JUDr. Jana Kostolanská
Funkcia:	sudca
ECLI:	ECLI:SK:NSSR:2025:6718010289.1

ROZSUDOK

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Jany Kostolanskej a členov senátu JUDr. Petra Kaňu a JUDr. Jozefa Šutku na neverejnom zasadnutí s následným verejným vyhlásením rozsudku 12. marca 2025 v Bratislave, v trestnej veci obvineného Q. E. pre prečin ublíženia na zdraví podľa § 156 ods. 1 Trestného zákona a iné, o dovolaní obvineného Q. E. proti uzneseniu Krajského súdu v Banskej Bystrici sp. zn. 3To/22/2022, z 20. októbra 2022, takto

rozhodol:

Podľa § 386 ods. 1 Trestného poriadku, z dôvodu uvedeného v § 371 ods. 1 písm. b) Trestného poriadku, uznesením Krajského súdu v Banskej Bystrici z 20. októbra 2022, sp. zn. 3To/22/2022

bol porušený zákon

v ustanovení § 2 ods. 7 Trestného poriadku, § 3 ods. 3, ods. 4 a § 51 ods. 7, ods. 10 zákona č. 757/2004 Z. z. o súdoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení zákona č. 408/2021 Z. z. v nadväznosti na čl. 48 ods. 1 veta prvá Ústavy Slovenskej republiky

v neprospech obvineného Q. E..

Podľa § 386 ods. 2 Trestného poriadku z r u š u j e s a uznesenie Krajského súdu v Banskej Bystrici z 20. októbra 2022, sp. zn. 3To/22/2022.

Zrušujú sa aj ďalšie rozhodnutia na zrušené rozhodnutie obsahovo nadväzujúce, ak vzhľadom na zmenu, ku ktorej došlo zrušením, stratili podklad.

Podľa § 388 ods. 1 Trestného poriadku prikazuje sa Krajskému súdu v Banskej Bystrici, aby vec v potrebnom rozsahu znovu prerokoval a rozhodol.

Odôvodnenie

Rozsudkom Okresného súdu vo Zvolene (ďalej tiež „súd I. stupňa“) z 25. októbra 2021, sp. zn. 4T/60/2018, bol obvinený Q. E. (ďalej tiež „obvinený“) uznaný za vinného zo spáchania prečinu

ublíženia na zdraví podľa § 156 ods. 1 Trestného zákona a prečinu výtržníctva podľa § 364 ods. 1 písm. a) Trestného zákona, a to na skutkovom základe, že:

„dňa 31.01.2018 v čase okolo 17.00 h vo Zvolene, v pravom jazdnom pruhu mestskej cestnej komunikácie v úseku ulice T. G. Masaryka od križovatky hotela S. smerom na autobusovú stanicu Zvolen, v osobnom motorovom vozidle Škoda Fabia, ev. č. R. XXXM. fyzicky napadol A. Z. tak, že po tom ako vybrzdžovaním na osobnom motorovom vozidle prinútil menovanú zastaviť jej motorové vozidlo, následne otvoril dvere na jej vozidle, kde po vzájomnej slovnej výmene a výzve B. Z. nech ju nechá, chcela zavrieť dvere na svojom motorovom vozidle, na čo jej Q. E. dvere vytrhol z ruky, následkom čoho jej zlomil nechty na ľavej ruke, následne ju pri tom sedela na mieste vodiča kolenom kopol do ľavého boku a päsťou uderil do oblasti tváre na ľavé líce pod okom, následkom čoho jej začala tiecť krv z nosa, čím spôsobil A. Z., nar. XX.XX.XXXX, trvalé bytom T. H. D., A. M. XXX/XX zranenia - pomliaždenie ľavej časti tváre a nosa ťažšieho stupňa a pomliaždenie brušnej steny vľavo ľahšieho stupňa, ktoré si vyžiadali dobu liečenia a práceneschopnosti v trvaní 14 dní“.

Za to súd I. stupňa obvinenému uložil podľa § 364 ods. 1 Trestného zákona s použitím § 41 ods. 1 Trestného zákona, § 37 písm. h), písm. m) Trestného zákona, § 38 ods. 2, ods. 4 Trestného zákona úhrnný trest odňatia slobody vo výmere 16 mesiacov, na výkon ktorého ho podľa § 48 ods. 2 písm. b) Trestného zákona zaradil do ústavu na výkon trestu so stredným stupňom stráženia.

Podľa § 287 ods. 1 Trestného poriadku súd obvineného zaviazal nahradiť poškodeným:

- A. Z., nar. XX.XX.XXXX, trvale bytom T. H. D., B. M. XXX/XX škodu vo výške 274,- Eur,
- Sociálnej poisťovni, ulica 29. augusta 8-10, 813 63 Bratislava, škodu vo výške 222,50 Eur,
- Dôvere zdravotnej poisťovni a.s., Einsteinova 25, 851 01 Bratislava, IČO: 35 942 436 škodu vo výške 33,70 Eur,
- spoločnosti P. s.r.o., so sídlom Q. XX, XXX XX R., IČO: XX XXX XXX škodu vo výške 116,- Eur.

Podľa § 288 ods. 2 Trestného poriadku súd poškodenú A. Z. so zvyškom nároku na náhradu škody odkázal na civilný proces.

Krajský súd v Banskej Bystrici (ďalej tiež „odvolací súd“) uznesením, sp. zn. 3To/22/2022, z 20. októbra 2022 (ďalej tiež „napadnuté rozhodnutie“) odvolanie obvineného podané proti prvostupňovému rozsudku podľa § 319 Trestného poriadku ako nedôvodné zamietol.

Proti uzneseniu odvolacieho súdu podal obvinený prostredníctvom JUDr. Jána Krnáča, advokáta so sídlom vo Zvolene, písomným podaním z 19. decembra 2022 dovolanie, uplatňujúc v ňom dovolacie dôvody upravené v § 371 ods. 1 písm. b), písm. c), písm. g) a písm. i) Trestného poriadku.

V úvode odôvodnenia dovolania obvinený zrekapituloval skutkový stav v predmetnej trestnej veci s dôrazom na dôkazy, ktoré podľa obvineného vyznievajú v jeho prospech.

Jednotlivé dovolacie dôvody obvinený rozviedol nasledovne:

- k dovolaciemu dôvodu podľa § 371 ods. 1 písm. b) Trestného poriadku obvinený uviedol, že považuje za nesprávne a odporujúce zákonu okolnosti a spôsob uskutočnenia zmien v senáte odvolacieho súdu, ktorý rozhodoval o odvolaní obvineného. Pôvodne vec na odvolacom súde napadla JUDr. Adriane Považanovej, pričom z obsahu spisu nie je zrejmé, z akých dôvodov uvedená sudkyňa následne v konajúcom odvolacom senáte nepôsobila, pričom obvinenému táto zmena oznámená a ozrejmená nebola.

Obdobne nebola obvinenému ozrejmenej ani ďalšia personálna zmena v odvolacom senáte, ktorá vyplýva z úradného záznamu na č. l. 460, a ktorej dôvod nebol v konaní a v spise žiadnym iným spôsobom zdokumentovaný a preukázaný;

- k dovolaciemu dôvodu podľa § 371 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku obvinený uviedol, že súd I.

stupňa bez splnenia podmienok uvedených v § 272 ods. 3 Trestného poriadku, bez bližšieho zdôvodnenia odmietol návrh na doplnenie dokazovania prednesený obvineným v podobe opätovného výsluchu MUDr. Q. E. a MUDr. E. H., ako aj návrh na vykonanie kontrolného znaleckého dokazovania znalcom z odboru zdravotníctvo, odvetvie traumatológia a rádiológia.

Podľa obvineného priebeh a dĺžka trestného konania nezodpovedali parametrom a požiadavkám vymedzeným v článku 6 Dohovoru, pričom nerešpektovanie týchto požiadaviek a kritérií zakladá stav znamenajúci zásadné porušenie práva na obhajobu.

Predmetom dovolania obvineného sú i výhrady smerujúce voči výrokom rozsudku súdu I. stupňa ohľadne náhrady škody, pretože uvedené výroky súd I. stupňa žiadnym spôsobom v odôvodnení rozsudku neozrejmil, nešpecifikoval a nezdôvodnil, teda z rozsudku nie je zrejmé, na základe akých dôkazov, úvah či predpisov súd I. stupňa dospel k druhu a výške škody. Na tento arbitrárny postup nereagoval ani odvolací súd, z ktorého dôvodu došlo k porušeniu a odňatiu práva obvineného konať pred súdom a práva na spravodlivý proces. Uvedené skutočnosti obvinený podradil aj pod dovolací dôvod podľa § 371 ods. 1 písm. g) Trestného poriadku.

Obvinený ďalej uviedol, že súčasťou obsahu základného práva na spravodlivé konanie podľa článku 46 ods. 1 ústavy a práva podľa článku 6 dohovoru je aj právo účastníka konania na také odôvodnenie rozhodnutia, ktoré jasne a zrozumiteľne dáva odpovede na všetky právne a skutkovo relevantné otázky súvisiace s predmetom súdnej ochrany. Za arbitrárny treba považovať rozsudok všeobecného súdu aj vtedy, keď popri jednoznačnom právnom závere dospeje bez akéhokoľvek vysvetlenia či zdôvodnenia aj k protichodnému právnomu záveru;

- pod dovolacie dôvody podľa § 371 ods. 1, písm. c), písm. g) a písm. i) Trestného poriadku obvinený podradil tvrdenie, že skutok nebol objektívne spoľahlivo a vyvážené objasnený a interpretovaný, naopak pri interpretácii udalosti poškodenou a orgánmi činnými v trestnom konaní došlo k nadsadzovaniu a nadhodnocovaniu parametrov udalosti, najmä pokiaľ išlo o priebeh či následky udalosti, dobu pracovnej neschopnosti, či dobu obmedzenia v obvyklom spôsobe života poškodenej;

- k dovolaciemu dôvodu podľa § 371 ods. 1 písm. i) Trestného poriadku obvinený uviedol, že skutok bol nesprávne posúdený, pretože na základe pochybne a nedostatočne zisteného a nesprávne vyhodnoteného skutkového stavu, nebolo možné vysloviť záver o posúdení skutku ako trestného činu spáchaného osobou obvineného. Podľa obvineného súd I. stupňa vyslovil vinu v zmysle Trestného zákona platného a účinného v čase vyhlásenia rozsudku, hoci uvedený skutok mal byť spáchaný 31. januára 2018, teda za účinnosti Trestného zákona platného ku dňu uvedeného skutku. Tento stav znamená mimo iného nesprávne právne posúdenie skutku, odporujúce inštitútu trestnosti a časovej pôsobnosti Trestného zákona.

Záverom obvinený Najvyššiemu súdu Slovenskej republiky navrhol, aby podľa § 386 ods. 1 Trestného poriadku vyslovil v súvislosti s uznesením Krajského súdu v Banskej Bystrici a rozsudkom Okresného súdu vo Zvolene, a konaniami im predchádzajúcimi, porušenie zákona v neprospech obvineného, najmä v ustanoveniach § 34 ods. 1, ods. 2, ods. 3 a ods. 4 Trestného zákona, § 156 ods. 1 a § 364 ods. 1 písm. a) Trestného zákona, v ustanoveniach § 2 ods. 1, ods. 7, ods. 10 a ods. 12 Trestného poriadku, § 168 ods. 1 Trestného poriadku, § 180 Trestného poriadku, § 272 ods. 3 Trestného poriadku, § 287 ods. 1 Trestného poriadku a § 319 Trestného poriadku, v článkoch 2 ods. 2, 46 ods. 1, 48 ods. 2 Ústavy slovenskej republiky a v článku 6 ods. 1 Dohovoru. Zároveň navrhol, aby Najvyšší súd napadnuté uznesenie Krajského súdu v Banskej Bystrici a rozsudok Okresného súdu vo Zvolene v celom rozsahu zrušil a následne prikázal súdu I. stupňa, aby vec v potrebnom rozsahu znovu prerokoval a rozhodol.

Prokurátorka Okresnej prokuratúry vo Zvolene (ďalej tiež „prokurátorka“) v písomnom vyjadrení k dovolaniu obvineného uviedla, že má za to, že vykonaným rozsiahlym dokazovaním bolo jednoznačne preukázané, že predmetného konania sa dopustil obvinený a týmto konaním naplnil všetky zákonné znaky skutkových podstat žalovanej trestnej činnosti. Po stručnom rekapitulovaní vykonaného

dokazovania sa prokurátorka jednoznačne stotožnila so závermi premietnutými do odôvodnení rozhodnutí tak prvostupňového, ako aj odvolacieho súdu.

Záverom prokurátorka Najvyššiemu súdu Slovenskej republiky navrhla, aby podľa § 382 písm. b) Trestného poriadku [z odôvodnenia vyjadrenia je zrejmé, že návrh prokurátorky smeroval k § 382 písm. c) Trestného poriadku] dovolanie obvineného odmietol.

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd dovolací (ďalej tiež „najvyšší súd“ alebo „dovolací súd“) primárne skúmal procesné podmienky pre podanie dovolania a zistil, že dovolanie bolo podané proti prípustnému rozhodnutiu [§ 368 ods. 2 písm. h) Trestného poriadku], prostredníctvom obhajcu (§ 373 ods. 1 Trestného poriadku), oprávnenou osobou [§ 369 ods. 2 písm. b) Trestného poriadku], v zákonom stanovenej lehote (§ 370 ods. 1 Trestného poriadku), na príslušnom súde (§ 370 ods. 3 Trestného poriadku), že dovolanie spĺňa obligatórne obsahové náležitosti (§ 374 ods. 1, ods. 2 Trestného poriadku) a že boli splnené podmienky uvedené v § 372 ods. 1 Trestného poriadku.

Pripomína len, že dovolanie je jeden z mimoriadnych opravných prostriedkov v rámci trestného konania, ktorý je spôsobilý privodiť prelomenie zásady nezmeniteľnosti právoplatných rozhodnutí a preto ho možno aplikovať iba v prípadoch, ak to je odôvodnené závažnosťou pochybenia napadnutého rozhodnutia súdu. S ohľadom na povahu dovolacieho konania, ktoré je ako návrhové konanie vždy podmienené návrhom oprávnenej osoby znalej práva - minister spravodlivosti, generálny prokurátor, obhajca v mene obvineného, najvyšší súd je viazaný podaným návrhom do takej miery, že v rámci prieskumu dodržiavania zákonnosti nemôže ísť nad rámec návrhu a v ňom špecifikovaných dôvodov dovolania (§ 385 Trestného poriadku).

Posudzujúc dovolanie obvineného v uvedených intenciách konštatuje, že obvinený v ňom uplatnil výslovne dovolacie dôvody podľa § 371 ods. 1 písm. b), písm. c), písm. g) a písm. i) Trestného poriadku.

Dovolací súd sa primárne zaoberal dôvodmi dovolania podradenými pod dovolací dôvod podľa § 371 ods. 1 písm. b) Trestného poriadku.

Prednosť posudzovania tejto otázky má oporu v procesnej logike spočívajúcej v tom, že v prípade zistenia dôvodnosti tejto námietky, vedúcej k záveru o naplnení dovolacieho dôvodu podľa § 371 ods. 1 písm. b) Trestného poriadku, v ďalšom stráca opodstatnenie skúmanie dôvodnosti akýchkoľvek ďalších dovolateľom vytýkaných chýb, ním inak subsumovaných pod dovolacie dôvody podľa § 371 ods. 1 písm. c), písm. g) a písm. i) Trestného poriadku.

Z obsahu spisu, zohľadňujúc aj verejne prístupný rozvrh práce Krajského súdu v Banskej Bystrici na rok 2022, vyplývajú nasledovné skutočnosti:

- predmetná trestná vec napadla na Krajský súd v Banskej Bystrici 9. marca 2022, pričom bola elektronickou podateľňou pridelená na prejednanie a rozhodnutie senátu 3To Krajského súdu v Banskej Bystrici (č. l. 440), ktorý podľa platného rozvrhu práce Krajského súdu v Banskej Bystrici na rok 2022 (ďalej tiež „rozvrh práce“) pozostával z členov JUDr. Mária Šuleja (riadiaci predseda senátu, počas PN zastupuje JUDr. Adriána Považanová), JUDr. Petra Kvietoka (predseda senátu) a JUDr. Adriány Považanovej (predsedníčka senátu, počas neprítomnosti zastupuje JUDr. Peter Kvietok),

- od 23. novembra 2021 do 17. marca 2022 bol JUDr. Mário Šulej dlhodobo práceneschopný, pričom mu bol od 4. januára 2022, t. j. aj v čase nápadu predmetnej trestnej veci, zastavený nápad (dodatok č. 2 k rozvrhu práce). Nápad bol JUDr. Márovi Šulejovi obnovený 28. marca 2022 (dodatok č. 4 k rozvrhu práce),

- od 1. júna 2020 bola JUDr. Adriána Považanová, dovtedy na Okresnom súde vo Zvolene (aj) v predmetnej trestnej veci vykonávajúca funkciu samosudkyne, uznesením Súdnej rady Slovenskej

republiky preložená z Okresného súdu Zvolen na výkon funkcie sudkyne na Krajský súd v Banskej Bystrici (č. l. 321),

- 22. marca 2022 vydala v predmetnej trestnej veci JUDr. Adriána Považanová písomný pokyn pre kanceláriu na doručenie odôvodnenia odvolania obžalovaného poškodeným (č. l. 439), čo samo o sebe nie je možné vyhodnotiť ako akýkoľvek druh procesného rozhodnutia vo veci, a ďalej na rozhodovaní vo veci, z dôvodov § 31 ods. 3 Trestného poriadku, žiadnym spôsobom neparticipovala,

- 16. septembra 2022 JUDr. Kvietok (ako jediný do úvahy prichádzajúci člen senátu 3To) vytýčil v predmetnej trestnej veci termín verejného zasadnutia na 20. októbra 2022,

- podľa rozvrhu práce (čl. V bod 4.2) senát 4To, v zložení JUDr. Jozef Mikluš (riadiaci predseda senátu, zastupuje JUDr. Ľubomír Bušík, PhD.), JUDr. Ľubomír Bušík, PhD. a JUDr. Martin Ľupták, PhD., zastupuje 1. v poradí senát 3To,

- 26. septembra 2022 predložil JUDr. Jozef Mikluš predsedovi Krajského súdu v Banskej Bystrici žiadosť o schválenie čerpania dovolenky v trvaní troch týždňov od 4. októbra do 25. októbra 2022 (t. j. aj v čase už vytýčeného verejného zasadnutia) a predseda krajského súdu v ten istý deň žiadosť schválil,

- 20. októbra 2022 (t. j. v deň konania verejného zasadnutia) vypracoval JUDr. Peter Kvietok úradný záznam (č. l. 460), v ktorom uviedol: „Podľa článku V bod 4.1 rozvrhu práce Krajského súdu v Banskej Bystrici o zložení senátov, má v uvedenej trestnej veci zasadať senát v zložení JUDr. Martin Ľupták, PhD., MBA, JUDr. Jozef Mikluš a JUDr. Peter Kvietok. Z dôvodu čerpania dovolenky JUDr. Jozefa Mikluš a bude nahradený sudcom zo zastupujúceho senátu 3 To JUDr. Máriom Šulejom.”,

- podľa čl. III. bod 2. 7. 1 písm. b) rozvrhu práce, ak došlo k vylúčeniu z prejednávania a rozhodovania veci sudcu alebo sudcov, ktorí nevykonávajú funkciu predsedu senátu, ďalším členom alebo členmi senátu, sa stáva sudca alebo sudcovia zastupujúceho senátu, podľa rozhodnutia riadiaceho predsedu zastupujúceho senátu,

- podľa čl. III. bod 3.1 rozvrhu práce, ak vznikne náhla prekážka, ktorá bráni zákonnému sudcovi (konajúcemu ako samosudca), ktorému bola vec pridelená, vykonávať úkony a rozhodovať vo veci po kratší čas ako šesť týždňov, vec bude pridelená sudcovi určenému rozvrhom práce krajského súdu na zastupovanie tohto zákonného sudcu; pridelenie sa vykonáva v čase, keď sa zistí náhla prekážka a potreba pridelenia veci.

Na účely tohto ustanovenia sa za náhlu prekážku v práci považuje aj čerpanie dovolenky. Na zastupovanie predsedu senátu alebo člena senátu sa použijú primerane ustanovenia bodu 2.7.1.,

- zo zápisnice o verejnom zasadnutí konanom na Krajskom súde v Banskej Bystrici 20. októbra 2022 (č. l. 461 - 462) je zrejmé, že v predmetnej trestnej veci zasadal senát Krajského súdu v Banskej Bystrici v zložení JUDr. Peter Kvietok, predseda senátu a sudcovia JUDr. Martin Ľupták, PhD., MBA a JUDr. Mário Šulej, pričom zo zápisnice (ani z ostatného spisového materiálu) nevyplyva, že by predseda senátu akýmkoľvek spôsobom procesným stranám ozrejmil, z akých okolností vyplýva obsadenie senátu menovanými sudcami.

Podľa čl. 48 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej tiež „ústava“) nikoho nemožno odňať jeho zákonnému sudcovi. Príslušnosť súdu ustanoví zákon.

Podľa § 2 ods. 7 Trestného poriadku každý má právo, aby jeho trestná vec bola spravodlivo a v primeranej lehote prejednaná nezávislým a nestranným súdom v jeho prítomnosti tak, aby sa mohol vyjadriť ku všetkým vykonávaným dôkazom, ak tento zákon neustanovuje inak.

Podľa § 3 ods. 3 zákona č. 757/2004 Z. z. o súdoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení zákona č. 408/2021 Z. z. (ďalej tiež „zákon o súdoch“) zákonný sudca je sudca, ktorý vykonáva funkciu

sudcu na príslušnom súde a bol určený v súlade so zákonom a s rozvrhom práce na konanie a rozhodovanie o prejednávanej veci. Ak súd rozhoduje v senáte, zákonnými sudcami sú všetci sudcovia určení podľa rozvrhu práce na konanie a rozhodovanie v senáte. Účastník konania alebo strana v konaní, v ktorom rozhoduje súd v senáte, nemá právo na vopred určeného sudcu spravodajcu. Zákonným sudcom je aj sudca určený podľa odseku 4.

Podľa § 3 ods. 4 zákona o súdoch zmenu v osobe zákonného sudcu možno vykonať len v súlade so zákonom a s rozvrhom práce.

Podľa § 51 ods. 7 zákona o súdoch, ak vznikne náhla prekážka, ktorá bráni zákonnému sudcovi, ktorému bola vec pridelená, vykonávať úkony a rozhodovať vo veci po kratší čas ako šesť týždňov, vec bude pridelená sudcovi určenému rozvrhom práce na zastupovanie tohto zákonného sudcu; pridelenie sa vykonáva v čase, keď sa zistí náhla prekážka. Na účely tohto ustanovenia sa za náhlu prekážku v práci považuje aj čerpanie dovolenky.

Podľa § 51 ods. 10 veta druhá zákona, o súdoch evidencia prideľovania vecí na prejednanie musí zabezpečovať takú možnosť kontroly, aby si každá osoba, ktorá má na veci právny záujem, mohla nazreť do spisu a evidenčných pomôcok preveriť pridelenie veci zákonnému sudcovi.

Prvoradým účelom základného práva na zákonného sudcu vyplývajúceho z čl. 48 ods. 1 ústavy je zabrániť tomu, aby súd, ktorý má konkrétnu vec prerokovať a rozhodnúť o nej, bol obsadený spôsobom, ktorý by sa dal označiť za svojvoľný alebo prinajmenšom za účelový. Toto základné právo je konkretizované v príslušných procesných kódexoch a v predpisoch upravujúcich organizáciu súdnictva a postavenie sudcov, medzi ktoré patrí aj zákon o súdoch.

Vychádzajúc aj z rozhodovacej činnosti Ústavného súdu Slovenskej republiky (ďalej tiež „ústavný súd“) medzi základné podmienky na naplnenie požiadavky práva na zákonného sudcu patrí, aby sudca spĺňal predpoklady na výkon sudcovskej funkcie, bol natrvalo alebo dočasne pridelený na výkon funkcie sudcu k určitému súdu, a (čo je v posudzovanej trestnej veci osobitne významné) bol určený na konanie a rozhodovanie o prejednávanej veci v súlade (primárne) so zákonom a (v nadväznosti naň) s rozvrhom práce (viď už vyššie citované ustanovenia § 3 ods. 3, ods. 4 zákona o súdoch - „zákonný sudca je sudca, ktorý vykonáva funkciu sudcu na príslušnom súde a bol určený v súlade so zákonom a s rozvrhom práce na konanie a rozhodovanie o prejednávanej veci“ ... „zmenu v osobe zákonného sudcu možno vykonať len v súlade so zákonom a s rozvrhom práce“).

Z vyššie uvedených okolností vyplýva, že v čase nápadu predmetnej trestnej veci na Krajský súd v Banskej Bystrici a jej pridelenia elektronickou podateľňou do senátu 3To, bol v tomto senáte jediný sudca (JUDr. Peter Kvietok) procesne spôsobilý ako predseda senátu postupovať pri kreovaní senátu v zmysle rozvrhu práce a požiadať riadiaceho predsedu zastupujúceho senátu o určenie dvoch sudcov zo senátu 4To na zastúpenie JUDr. Adriány Považanovej (vylúčená z vykonávania úkonov zo zákona) a JUDr. Mária Šuleja (dlhodobá práceneschopnosť a zastavený nápad).

Zo spisu nie je možné identifikovať kedy, a akým spôsobom JUDr. Peter Kvietok požiadal riadiaceho predsedu zastupujúceho senátu o určenie dvoch sudcov zo senátu 4To na zastupovanie, a rovnako v spise absentuje zo strany riadiaceho predsedu zastupujúceho senátu zrozumiteľný a formalizovaný úkon, na základe ktorého by bolo zrejmé, menovite ktorý sudca zo zastupujúceho senátu 4 To nastupuje za menovite ktorého sudcu zo senátu 3To. Z procesnej logiky vyplýva, že súd musí procesným stranám vytvoriť reálny priestor, aby sa mohli zoznámiť s mechanizmom tvorby senátu, čo sa v danej situácii udeje iba tým, že naznačený postup, predpokladaný rozvrhom práce, bude súčasťou spisu.

Je povinnosťou súdu v spise zdokumentovať, akým spôsobom došlo ku kreovaniu senátu, ktorý mal vo veci rozhodovať tak, aby obžalovaný (alebo iná procesná strana v konaní) najneskôr na verejnom zasadnutí mal možnosť sa dozvedieť, v akom zložení senát zasadá a z akých dôvodov, aby mu bolo umožnené reálne a účinne hájiť svoje práva, napríklad vznesením námietky zaujatosti voči niektorým

členom senátu.

Úradný záznam predsedu senátu JUDr. Petra Kvietoka z 20. októbra 2022, ohľadne nahradenia JUDr. Jozefa Mikluša čerpajúceho dovolenku JUDr. Máriom Šulejom, odporuje rozvrhu práce.

Primárne je potrebné uviesť, že predmetná trestná vec nie je (a nebola) vecou väzobnou, na rozhodovanie o ktorej by boli kladené nároky urýchleného rozhodnutia a nešlo teda o neodkladný úkon, ktorý by nestrpel krátky odklad (JUDr. Jozefovi Miklušovi skončila dovolenka 25. októbra 2022, t. j. 5 dní po verejnom zasadnutí).

Je pravdou, že rozvrh práce na účely zastupovania predsedov senátov a sudcov považuje za náhlu prekážku v práci aj čerpanie dovolenky. Ak teda predseda senátu JUDr. Peter Kvietok vyhodnotil dovolenku JUDr. Jozefa Mikluša ako náhlu prekážku v práci člena senátu, v zmysle čl. III. bod 2. 7. 1 a čl. III. bod 3.1 rozvrhu práce mal požiadať (zastupujúceho) riadiaceho predsedu zastupujúceho senátu (JUDr. Ľubomíra Bušika, PhD.) o určenie sudcu zo senátu 4To na zastupovanie JUDr. Jozefa Mikluša. V prípade nemožnosti takéhoto postupu (napríklad čerpanie dovolenky JUDr. Ľubomírom Bušikom, PhD.), mal predseda senátu JUDr. Peter Kvietok vzniesť predmetnú požiadavku riadiacemu predsedovi zastupujúceho senátu, ktorý podľa rozvrhu práce zastupuje senát 3To 2. v poradí (senát 5To), t. j. JUDr. Štefanovi Novákovi, LL.M..

Pojem zákonného sudcu je definovaný viacerými na seba nadväzujúcimi kritériami, ktoré súčasne tvoria navzájom prepojené garancie reálneho obsahu tohto základného práva. K týmto kritériám treba priradiť v prvom rade vecnú, funkčnú a miestnu príslušnosť súdov a následne obsadenie príslušného súdu, ktoré je v procesných poriadkoch a v zákone o súdoch vymedzené od samosudcu až po iné rozhodovacie útvary (senáty) zložené z troch a viacerých sudcov. Na to nadväzuje zásada pridelenia vecí jednotlivým sudcom alebo senátom v súlade s pravidlami obsiahnutými v rozvrhu práce a spôsobom, ktorý určuje zákon. Iba taký sudca určený podľa rozvrhu práce, ktorý je sudcom vecne a miestne príslušného súdu ustanoveného zákonom, je zákonným sudcom v zmysle čl. 48 ods. 1 ústavy (IV. ÚS 163/2019).

Za senát zložený zo zákonných sudcov možno v konkrétnej veci považovať len senát zložený zo sudcov príslušného súdu, ktorí v súlade s rozvrhom práce tvorili tento senát v čase pridelenia veci (IV. ÚS 426/2020).

Zo stabilizovanej judikatúry ústavného súdu vyplýva, že za zákonného sudcu treba považovať sudcu, ktorý spĺňa zákonom ustanovené predpoklady na výkon sudcovskej funkcie, bol natrvalo alebo dočasne pridelený na výkon funkcie k určitému súdu, jeho funkcia nezanikla a bol určený na prejednanie konkrétnej veci v súlade s rozvrhom práce súdu (III. ÚS 116/06). Z judikatúry Európskeho súdu pre ľudské práva týkajúcej sa práv zaručených čl. 6 ods. 1 dohovoru vyplýva, že zákonnosť súdu musí byť okrem iného založená na jeho zložení. Súd zriadený zákonom musí byť teda obsadený zákonným spôsobom (napr. rozsudok EŠLP vo veci *Buscarini v. San Marino* zo 4. mája 2000).

Podľa § 382a Trestného poriadku dovolací súd môže rozhodnúť aj na neverejnom zasadnutí o dovolaní, ak zistí, že dôvody dovolania, ktoré bolo podané v prospech obvineného, sú zjavne preukázané a je zrejmé, že vytýkané nedostatky povedú k postupu podľa § 386 a § 388 ods. 1.

V zmysle ustanovenia § 386 Trestného poriadku, ak bol dovolacím súdom zistený dôvod dovolania podľa § 371, vysloví rozsudkom porušenie zákona v príslušných ustanoveniach, o ktoré sa tento dôvod opiera (ods. 1). Súčasne s výrokom uvedeným v odseku 1 dovolací súd zruší napadnuté rozhodnutie alebo jeho časť, alebo aj chybné konanie, ktoré napadnutému rozhodnutiu predchádzalo. Po zrušení rozhodnutia odvolacieho súdu dovolací súd podľa okolností prípadu zruší aj predchádzajúce rozhodnutie súdu prvého stupňa. Ak je nezákonný len niektorý výrok napadnutého rozhodnutia alebo rozhodnutia súdu prvého stupňa, a ak ho možno oddeliť od ostatných, zruší dovolací súd len tento výrok. Ak však zruší hoci len sčasti výrok o vine, zruší vždy súčasne celý výrok o treste, ako aj ďalšie výroky, ktoré

majú vo výroku o vine svoj podklad. Zruší aj ďalšie rozhodnutia na zrušené rozhodnutie obsahovo nadväzujúce, ak vzhľadom na zmenu, ku ktorej došlo zrušením, stratili podklad (ods. 2).

Podľa § 388 ods. 1 Trestného poriadku dovolací súd po zrušení napadnutého rozhodnutia alebo niektorého jeho výroku prikáže spravidla súdu, o ktorého rozhodnutie ide, aby vec v potrebnom rozsahu znovu prerokoval a rozhodol.

Z vyššie uvedených dôvodov, spravujúc sa v tomto rozhodnutí rozvedenými úvahami poukazujúc na citované zákonné ustanovenia, dovolací súd na podklade dovolania obvineného Q. E. týmto rozsudkom vyslovil, že z dôvodu uvedeného v § 371 ods. 1 písm. b) Trestného poriadku bol uznesením odvolacieho súdu porušený zákon v neprospech obvineného v ustanoveniach § 2 ods. 7 Trestného poriadku, § 3 ods. 3, ods. 4 a § 51 ods. 7, ods. 10 zákona o súdoch v nadväznosti na čl. 48 ods. 1 veta prvá Ústavy Slovenskej republiky.

Dovolací súd podľa § 386 ods. 2 Trestného poriadku zrušil uznesenie Krajského súdu v Banskej Bystrici z 20. októbra 2022, sp. zn. 3To/22/2022 a podľa § 388 ods. 1 Trestného poriadku prikázal Krajskému súdu v Banskej Bystrici, aby vec v potrebnom rozsahu znovu prerokoval a rozhodol. Na tom podklade bude v ďalšom priebehu konania vecou krajského súdu, aby rešpektujúc právne závery vyslovené v tomto rozsudku, opätovne konal o obvineným podanom odvolaní v zákonomnom zložení senátu.

V dôsledku zistenia naplnenia dovolacieho dôvodu upravenému v § 371 ods. 1 písm. b) Trestného poriadku stratilo opodstatnenie v ďalšom preskúmať opodstatnenosť ďalších dovolacích námietok obvineného z pohľadu ním uplatnených dovolacích dôvodov uvedených v § 371 ods. 1 písm. c), písm. g), písm. i) Trestného poriadku, pretože rozhodnutie dovolacieho súdu vedie k návratu veci do štádia odvolacieho konania, v ktorom má obvinený prípadné námietky obdobného charakteru opätovne možnosť vznášať a dosiahnuť ich súdny prieskum.

Dovolací súd o väzbe obvineného podľa § 380 ods. 2 Trestného poriadku nerozhodoval, pretože v čase rozhodnutia dovolacieho súdu sa na obvinenom nevykonával trest odňatia slobody.

Toto rozhodnutie prijal senát jednomyselne.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku riadny opravný prostriedok nie je prípustný.